

Hanteringen av inkommande försändelser till en intagen

Anmälan

AA klagade, i en anmälan som kom in till JO den 21 oktober 2005, på hur anstalten Hall hade hanterat två försändelser till honom. Han anförde därvid bl.a. följande. För en månad sedan fick han av vänner i England och Litauen tillsänt sig vadderade kuvert innehållande bl.a. tidningar och brev. Han fick dock endast del av innehållet i kuverten. De vadderade kuverten hade säkerhetsgruppen vid anstalten, utan något godtagbart skäl, kastat bort. Eftersom avsändaradressen stod på kuverten, har han inte kunnat skriva tillbaka till avsändarna och tacka för försändelserna.

Utredning

Anmälan remitterades till Kriminalvårdsmyndigheten Hall för yttrande. I sitt remissvar anförde myndigheten, genom tf. kriminalvårdschefen BB, i huvudsak följande (bifogat yttrande har här utelämnats).

CC från Kriminalvårdsmyndigheten Halls säkerhetsgrupp har inkommit med yttrande. Han har uppgivit i huvudsak följande. AA har inte klagat på att de vadderade kuverten slängts tidigare, detta är det första klagomål säkerhetsgruppen tar del av. Anledningen till att vadderade kuvert inte tillåts är att de är svåra att granska och därför lätta att dölja kontriband i. Det är alltså av säkerhetsskäl de vadderade kuverten inte tillåts på avdelningen. Åtgärden att endast låta den intagne ta del av innehållet i försändelsen utan det vadderade kuvertet syftar till att förkorta handläggningstiden för granskning av intagnas försändelser. Alternativet till denna rutin är att överlämna det vadderade kuvertet till myndighetens centralförråd där respektive avdelnings förrådsansvarige vårdare granskar innehållet. Kuvertet kommer då att förtecknas och förvaras bland den intagnes övriga tillhörigheter.

Myndighetens bedömning

Mot bakgrund av de praktiska omständigheterna anser Kriminalvårdsmyndigheten Hall att rutinen att uppbrutna och tomma vadderade kuvert kastas istället för att förvaras i centralförrådet tills den intagne frigges eller förflyttas är rimlig. Det är ogörligt att förvara alla uppbrutna kuvert i centralförrådet. Dock skall den intagne meddelas eventuell avsändaradress på kuvertet innan det slängs. Att detta inte skett i AA:s fall är olyckligt. Myndigheten kommer att se över sina rutiner avseende meddelande om avsändaradress.

AA gavs tillfälle att yttra sig över remissvaret.

I beslut den 14 mars 2006 anförde *JO Nordenfelt* följande.

Bedömning

Enligt 26 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt (KvaL) får brev eller andra försändelser till eller från den som är intagen i en sluten anstalt granskas för undersökning av om de innehåller något otillåtet föremål.

Av 27 § KvaL följer att granskningen inte får vara mer ingående än som är nödvändigt med hänsyn till granskningens syfte. Brev eller andra försändelser som granskats får kvarhållas, om det är påkallat av säkerhetsskäl. Den intagne skall i så fall genast underrättas därom. Är det fråga om ankommande försändelser skall den intagne, i den utsträckning det lämpligen kan ske, få kännedom om innehållet. En kvarhållen försändelse skall utlämnas till den intagne så snart det kan ske och senast när anstaltsvården upphör, om ej särskilda skäl talar däremot.

Av utredningen framgår att anstalten kvarhållit del av till AA ställda försändelser, nämligen de vadderade kuverten. I enlighet med gällande regelverk borde AA ha underrättats om skälet till detta samt eventuella uppgifter som framgick av kuverten. Så har inte skett. För detta kan anstalten inte undgå kritik.

Det är vidare klarlagt att de vadderade kuverten har kastats i stället för att förvaras för den intagnes räkning till dess att han flyttas eller frigges. Enligt min mening är det tveksamt om ett sådant förfaringssätt är förenligt med lagstiftningen på området. Som framgår ovan skall en kvarhållen försändelse utlämnas till den intagne senast när anstaltsvården upphör, om ej särskilda skäl talar däremot. Sådana skäl kan anses föreligga t.ex. om ett brev har preparerats med narkotika som svårigen låter sig avskiljas från papperet (prop. 1974:20 s. 138 f.). Enbart det förhållandet att anstalten saknar lämpliga förvaringsmöjligheter torde inte utgöra tillräckliga skäl att, utan den intagnes medgivande, kasta del av en försändelse. En prövning av om särskilda skäl föreligger måste dessutom göras i varje enskilt fall.

Mot bakgrund av det anförda utgår jag från att anstalten ser över sina rutiner i fråga om hur kvarhållna försändelser skall hanteras.

Avslutningsvis vill jag dock uttrycka förståelse för kriminalvårdsmyndighetens uppfattning att det är förenat med stora praktiska problem att förvara alla uppbrutna kuvert i anstaltens centralförråd. Detta är emellertid en konsekvens av den nuvarande regleringen. Jag överlämnar därför en kopia av detta beslut till Justitiedepartementet. Jag vill i det sammanhanget även nämna att Kriminalvårdskommittén i sitt betänkande Framtidens kriminalvård (SOU 2005:54) indirekt berör frågan då den diskuterar om kriminalvården bör ha kvar sin rätt att i speciella fall vägra att lämna ut en försändelse, se s. 507.